

Inför Höstsådd

2025

Höstutsäde, vallfrö och mellangrödor

**Hösten bjuder
på fina förut-
sättningar
för vallsådd**

SIDAN 16

Mellangrödor

Långsiktig investering
för förbättrad jordhälsa

SIDAN 18-19

Höstvete i topp

Upptäck våra toppsorter

SIDAN 4-5

Inför Höstsådd

Omslagsfoto:
Mårten Svensson

Inför Höstsådd är ett resultat
av Lantmännens gemensamma
kunnande.

Redaktion:
Louise Frostgård
Madeleine Mortin
Peter Nerbring
Annika Nilsson
Maria Norén
Kristina Åkerblom

Produktion:
Marknadskommunikation
Lantmännen Division Lantbruk

Bilder:
Linda af Geijersstam
Kristoffer Gustavsson
Jakob Johansson
Madeleine Mortin
Magnus Olsson
Josefine Persson
Pernilla Rydberg
Filip Schyllert
Mårten Svensson
Kristina Åkerblom
m.fl.

Copyright:
Innehåll får mångfaldigas
med Lantmännens medgivande.

Har du frågor eller synpunkter
kontakta din säljare eller ring
kundtjänst på 0771-111 222,
lantmannenlantbrukmaskin.se

Vi reserverar oss för
eventuella tryckfel.

LEDARE

Sorter för framgångsrik odling

Världsläget påverkar oss alla, och jordbruket är inget undantag. Med geopolitiska spänningar och osäkerheter är en stabil och hållbar odling i Sverige viktigare än någonsin. På Lantmännen är vi stolta över vårt arbete inom växtförädling, där vi ständigt strävar efter att utveckla stabila och högavkastande grödor anpassade till framtidens jordbruk.

Ny teknik och innovativa metoder möjliggör snabb och precis växtförädling. På sidan 10 beskriver vi några olika termer och steg i den spännande växtförädlingsprocessen.

Sveriges största höstvetesort Kask kommer från Lantmännens växtförädling, men vi arbetar även med sorter från utländska förädlare och till höstsådden 2025 lanserar vi flera intressanta sortnyheter!

På höstvete har vi dels RGT Marstrand, ett högavkastande kvarnvete med väldigt fin avkastning i officiella försök. Vi har också nyheten Lykke, ett höstvete som har visat sig ge särskilt hög avkastning i våra "vete efter vete"- försök och lämpar sig speciellt bra som andaraårsvete. Läs mer på sidorna 4-5.

Även på höstraps-sidan har vi ett starkt sortiment med sorter som avkastar i topp i hela odlingsområdet! Missa inte nyheterna DK Exagris och LG Academic, eller satsa på den mycket odlingssäkra DK Expat som år efter år presterar i topp.

SU Glacia är en högavkastande nyhet i vårt rågsortiment och odlar du rågvete har vi den vinterhårdiga och stråstarka nyheten Tributo som passar utmärkt för odling framför allt i Mellansverige. Kort sagt – det finns alla möjligheter att hitta den sort som passar bäst för dina förutsättningar!

En areal som ständigt växer är den höstsådda arealen av vall och mellangrödor. Många ser fördelarna med en valletablering på hösten för att ge grödan en tidigare start och på sidan 17 kan du se vilka blandningar vi erbjuder inför hösten. För mellangrödorna är det oljerättikan som dominerar vid höstsådden, men på sidan 18 kan du också läsa om vår färdiga blandning samt de arter som finns tillgängliga i renvara.

Lycka till med höstsådden, vi ser fram emot ett framgångsrikt odlingsår!

Madeleine Mortin
Produktchef Utsäde

Innehåll

Inför Höstsådd 2025

Höstvete	Sorter och tabeller	4-6
Rågvete	Sorter och tabeller	7
Höstkorn	Sorter och tabeller	8
Höstråg	Sorter och tabeller	9
Lantmännens växtförädling	En översikt av viktiga begrepp	10
Höstoljeväxter	Sorter och tabeller	12-13
Höstetablering av vall	Besök hos Tobias Knutsson på Öland	15
Höstsådd vall	Ta vara på tid och fukt	16
Vallfröblandningar	Sorter	17
Mellan- & fånggrödor	Färdiga blandningar och oljerättika	18-19

Höstetablering av vall på Öland

15

Starka nyheter på höstraps

12 13

Höstvete

RGT Marstrand NYHET!

Kvarn

Ett nytt kvarnvete med mycket hög avkastningspotential! RGT Marstrand har medelsen mognad, goda stråegenskaper och god vinterhärdighet i hela odlingsområdet. Den har visat på stabilt falltal samt bra sammansättning av resistensegenskaper för sjukdomar, med speciellt lågt angrepp av septoria. Med sin höga stärkelsehalt och höga avkastning är RGT Marstrand även ett utmärkt fodervete.

Kask

Kvarn/stärkelse

Kask kommer från Lantmännens växtförädling. Det är en sort med mycket hög avkastning, ett starkt strå och en bra vinterhärdighet, vilket gör att den passar för alla odlingsområden. Kask är medeltidig i mognaden och har en hög proteinhalt. Kask har även en hög stärkelsehalt och är godkänd som stärkelsevete till Absolut Company. Ett omtyckt allroundvete!

Julius

Kvarn

Julius är en odlingsssäker sort med stor efterfrågan på spannmålsmarknaden. Den har en stabil och hög avkastning och den har mycket bra bakningsegenskaper. Julius är vinterhärdig, frisk och mognar medeltidigt. Strået kan vara något svagt, men sorten har hög rymdvikt och ett högt stabilt falltal.

Lykke

NYHET!

Stärkelse/foder

Höstvete Lykke är en ny sort från Lantmännens växtförädling. Den har hög och stabil avkastning, bra strå och goda resistensegenskaper för sjukdomar. Sorten mognar sent och har en hög stärkelsehalt vilket gör att den passar bra för odling till Absolut Company. Med sin höga avkastning är den även ett utmärkt val vid odling av foder- eller etanolspannmål. Lykke har visat sig ge särskilt hög avkastning i våra "vete efter vete"-försök och lämpar sig speciellt bra som andaraårsvete.

Brons

Kvarn/stärkelse

Brons är ett stabilt allroundvete med hög avkastning. Sorten kan odlas till kvarn, stärkelse samt foder. Brons har ett kort och mycket starkt strå utan behov av tillväxtreglering. Den är vinterhärdig, har stabilt falltal och något senare mognad. Brons är en sort från Lantmännens växtförädling.

Linus

Kvarn/stärkelse

Linus är ett bra val både till kvarn, stärkelse och foder. Den mognar tidigt och har en hög och stabil avkastning. Linus är frisk, vinterhärdig och har ett medellångt strå med bra stråstyrka. Linus ska prioriteras vid skörd.

Chevignon

Kvarn

Chevignon är ett mycket tidigt vete med mognadstid i nivå med Norin. Chevignon har goda stråegenskaper och mycket god sjukdomsrestens samt bra avkastning och bra protein-nivå. Eftersom sorten är så pass tidig passar Chevignon både som förfrukt till raps eller för att sprida skördetidpunkten i din odling. Chevignon bör prioriteras med både tidig sådd och tidig kvävegiva på våren.

Ceylon

Kvarn

Ceylon är marknadens mest vinterhärdiga sort som klarar sig bra på kalla lokaler utan skyddande snötäcke. Sorten kan odlas till kvarn, etanol samt foder och har en jämn avkastning i hela landet. Ceylon är frisk, mognar medelsent, har en hög rymdvikt och ett kort och mycket starkt strå. Sorten har ett kompakt växtsätt som visat sig ge mindre skador vid problem med viltbetning. Ceylon kommer från Lantmännens egen växtförädling.

Odlingstekniskt försök *i höstvete*

Lantmännens Strategiförsök är en viktig del av vårt arbete för att utveckla och förbättra svenskt lantbruk. Strategiförsöken är fältbaserade experiment där vi testar framtida odlingsstrategier. Hypotesen för Lantmännens odlingstekniska försök i höstvete är att olika sorter passar olika bra för tidig respektive sen sådd och att rätt utsädesmängd också varierar med sort.

Vi har under fyra år testat fem höstvetesorter på fyra platser, våra försöksgårdar i Svalöv, Kölbäck, Bjertorp och Lövsta. Försöket fokuserar på skördemängd och vi använder oss av två olika utsädesmängder; 300 respektive 450 grobara kärnor per kvadratmeter och tre olika såtidpunkter. Tidig, normal och sen.

Inte helt oväntat ser vi att det är mycket olikheter mellan både platser och sorter, och självklart mellan årsmåner. Men det går att sammanfatta försöket 2024 med fyra punkter:

- En hög utsädesmängd har generellt gett högre skörd.
- En senare såtidpunkt ger oftare en lägre skördenivå är tidig och normal
- Kask är relativt okänslig för såtidpunkt, men håll gärna uppe utsädesmängden.
- Chevignon har gett högst merskörd mot de andra sorterna vid tidig sådd på flera platser – och det indikerar att Chevignon ska sås tidigt.

Ta sikte på lönsamhet

Utsäde är en viktig ekonomisk insats och här testar vi olika utsädesmängder, det innebär ju en direkt kostnad. Men 2024 års försök visar att det finns både kilo och kronor att hämta med en ökad utsädesmängd.

På de olika platserna kompenserar en högre utsädesmängd, och ger ett högre netto, på allt mellan 400–1 400 kr per hektar. Det beror självklart på sort, plats och förhållanden, årsmån men det är tydligt att det finns mycket pengar att hämta vid att öka utsädesmängden, framför allt vid en sen sådd.

Läs mer om detta strategiförsök här:

Norin

Kvarn

Norin är ett mycket tidigt mognande kvarnvete med bra bakningskvalitet. Den är vinterhärdig och har ett relativt kort strå med bra stråstyrka. För att utnyttja den fulla potentialen i sorten ska den prioriteras under odlings-säsongen med tidig sådd och tidigt kväve på våren. Passar både som förfrukt till raps eller för att sprida skördetidpunkten i din odling.

Stava

Kvarn/foder

Stava har funnits länge på marknaden och är en vinterhärdig sort avsedd endast för ekologisk odling. Sorten har bra avkastning, utmärkta bakningsegenskaper med lite högre proteinhalt och ett långt strå. Stava kommer från Lantmännens växtförädling och har mycket god tolerans mot både stinksot och dvärgstinksot. Stava har också bra motståndskraft mot mjöldagg och rost.

Hereford

Stärkelse/foder

Hereford har under flera år visat en mycket hög och stabil avkastning. Strået är medellångt och Hereford har en något tidigare mognad än Julius och Kask. En stor kärna och hög stärkelsehalt gör att sorten passar bra för odling till Absolut Company, och med sin höga avkastning är den även ett utmärkt val vid odling av foder- eller etanolspannmål.

Höstvete

Ekologiska försök

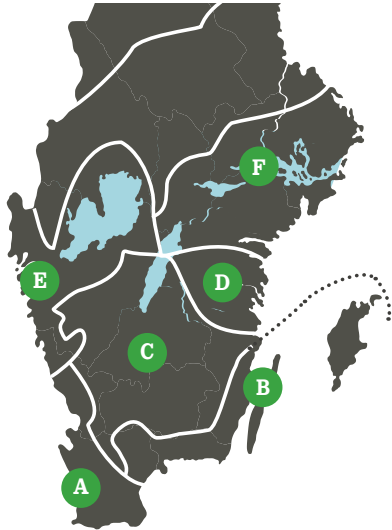
Officiella försök 2020-2024, relativ skörd och egenskaper, obehandlade led.

Sort	Relativ skörd Sverige	Relativ skörd omr. A-B	Relativ skörd omr. D-F	Mognads-tid, dagar	Vinter-härdighet, %	Rymdvikt, g/l	Råprotein, % av ts	Stärkelse, % av ts	Strålängd, cm	Stråstyrka, %
Stava (mätare)	6503	5603	6425	306	97	814	10,6	69,5	93	97
Festival	108	113	106	303	97	798	9,9	69,5	82	95
Hallfreda	112	112	112	300	98	792	9,4	69,9	82	94

Relativ skörd

Officiella försök 2020-2024 behandlade led.

Sort	Område A	Område B	Område D+E	Område F
Syntetisk mätare	11420	11060	10673	11103
Kask	103	103	106	102
RGT Marstrand	105	109	107	104
Chevignon	104	103	103	105
Lykke	105	102	103	101
Julius	97	97	95	96
Ceylon	92	95	96	97
Brons	98	99	99	96
Norin	89	95	90	92

Egenskaper

Officiella försök 2020-2024 behandlade led.

Sort	Mognads-tid, dagar	Falltal, s	Strå-längd, cm	Strå-styrka, %	Vinter-härdighet %	Rymd-vikt, g/l	Råprotein, % av ts	Stärkelse, % av ts
Syntetisk mätare	313	330	82	88	96	803	12,1	67,6
Kask	312	337	82	87	97	794	12,2	68,4
RGT Marstrand	312	343	79	82	97	824	11,8	69
Chevignon	308	279	78	79	97	788	11,5	69,2
Lykke	316	276	85	77	97	787	11,1	68,8
Julius	312	352	84	87	97	812	12,5	66,5
Ceylon	311	336	73	86	97	806	12	68,2
Brons	315	304	75	92	96	796	11,9	67,9
Norin	308	312	78	91	97	810	12,4	67,7

Rågvete

Tributo

NYHET!

Tributo är en nyhet som visat på väldigt bra avkastning, särskilt i de norra delarna av odlingsområdet. Det är en mycket frisk sort med mycket god vinterhärdighet. Tributo har ett starkt, långt strå och mognar i nivå med Kasyno. Tributo har även resistens mot gulrost och mjöldagg.

Kasyno

Kasyno har varit en stabil sort under flera år. Kasyno fungerar i konventionell och i ekologisk odling. Sorten är vinterhärdig med ett något svagare strå.

Relativ skörd

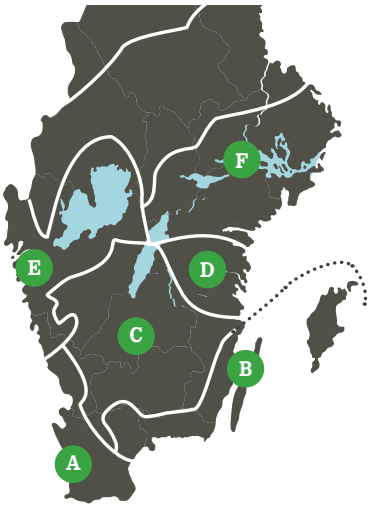
Officiella försök 2020-2024 behandlade led.

Sort	Område A	Område B	Område C	Område D-F
Syntetisk mätare	8388	10042	9323	10461
Tributo	102	97	103	110
Temuco	105	102	101	99
Kasyno	97	99	99	103

Egenskaper

Officiella försök 2020-2024 behandlade led.

Sort	Mognadstid, dagar	Vinterhärdighet, %	Rymdvikt, g/l	Råprotein, % av ts	Strålängd, cm	Stråstyrka, %
Syntetisk mätare	309	95	718	11,3	94	83
Tributo	310	99	702	10,9	99	87
Temuco	308	94	704	10,9	95	91
Kasyno	309	95	722	11,4	94	72

Höstkorn

Lady

Sexradskornet Lady mognar medeltidigt och har visat på höga och stabila skördar i hela odlingsområdet. Lady är vinterhärdig, har en mycket bra stråstyrka och bra rymdvikt. Det är en frisk sort med god sjukdomsresistens.

SU Xandora

SU Xandora är ett 2-rads höstkorn med hög avkastning. Sorten har bra rymdvikt, stabila stråegenskaper och en god vinterhärdighet. SU Xandora har visat bra resultat både i Lantmännens egna och i officiella försök.

SY Galileo

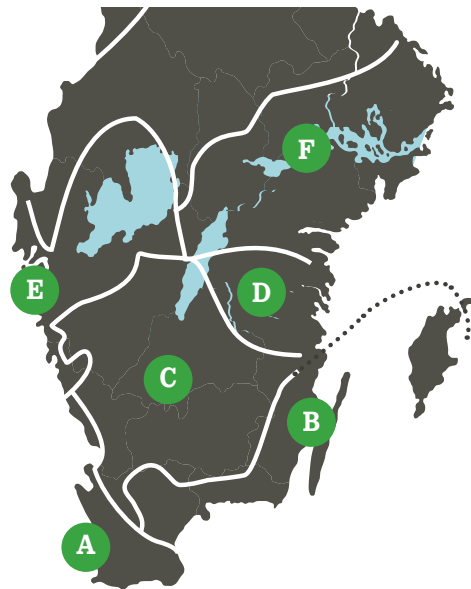
Hybrid

SY Galileo är ett mycket högavkastande hybridkorn med bra rymdvikt och ett relativt långt strå. Hybridkorn ska sås tidigt med reducerad utsädesmängd på grund av kraftig bestockningsförmåga. Kraftig bestockning på hösten kan vara gynnsam vid högt ogrästryck.

Relativ skörd

Officiella försök 2020-2024 behandlade led.

Sort	Område A-B	Område D-F
Syntetisk mätare	10463	9270
SY Galileo H 6r	104	105
SU Xandora 2r	99	102
Lady 6r	98	98

Egenskaper

Officiella försök 2020-2024 behandlade led.

Sort	Mognadstid, dagar	Rymdvikt, g/l	Strålägg, cm	Stråstyrka, %
Syntetisk mätare	299	685	85	93
SY Galileo	298	674	92	92
SU Xandora	298	689	75	93
Lady	299	678	91	93

Höstråg

3 sätt att minska mjöldryga i din rågodling

- Sträva efter jämna bestånd och undvik grönskott.
- Plöj efter angripen gröda. Mjöldryga överlever bara ett år och infekterar inte nerplöjd i marken.
- Slå gräs i fältkanter och på trädor innan de blommar.

SU Glacia

NYHET!

SU Glacia är en högavkastande hybridråg som visat på hög avkastning i hela odlingsområdet. Sorten har god vinterhärdighet med ett något kortare strå än KWS Detektor. Mognadstiden ligger i nivå med KWS Detektor.

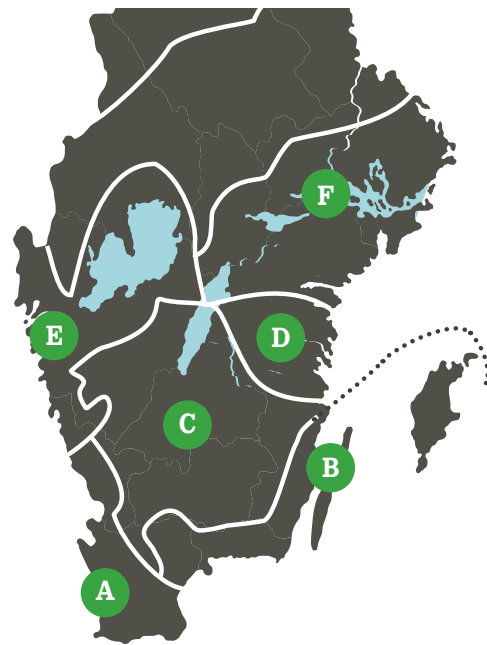
KWS Detektor

KWS Detektor är en högavkastande hybrid. Det är en odlingssäker och pålitlig sort med starkt strå. Sorten har ett högt falltal och en hög rymdvikt.

Relativ skörd

Officiella försök 2020-2024 behandlade led.

Sort	Område A-B	Område D-F
Syntetisk mätare	12061	11016
KWS Detektor	101	99
SU Glacia + 10% pop	105	101

Egenskaper

Officiella försök 2020-2024 behandlade led.

Sort	Mognadstid, dagar	Falltal, s	Vinterhärdighet %	Rymdvikt, g/l	Råprotein, % av ts	Strålägg, cm	Stråstyrka, %
Syntetisk mätare	318	252	94	768	7,8	119	82
KWS Detektor	318	256	95	775	7,4	121	81
SU Glacia + 10% pop	318	204	96	768	7,8	118	81

i

Detta är andra artikeln
av en serie som presen-
terar Lantmännens
växtförädling.

Lantmännens växtförädling: en översikt av viktiga begrepp

Växtförädling är en framtidslösning med stor potential som bidrar till att möta förändringar i klimat och omvärld. Med vår nya avancerade teknik och utrustning på växtförädlingsstationen i Svalöv kan vi nu snabba upp växtförädlingsprocessen och få fram nya sorter med bättre anpassning och avkastning än tidigare. Känner du till alla termer i växtförädlingen? Här ger vi en förklaring av några olika termer och steg i växtförädlingsprocessen.

Klassisk växtförädling

I traditionell växtförädling görs korsningar. Två föräldrar, genotyper, som bär på önskvärda egenskaper kombineras för att skapa genetisk variation. I denna skara av syskonlinjer görs sedan urval genom flera generationer. I de tidiga generationerna är variationen stor och förädlaren rensar bort plantor som inte är motståndskraftiga mot olika sjukdomar eller saknar andra egenskaper som kan mätas på enskilda plantor. I självpollinerande arter gör vi tidigt urval för rena linjer som blir grunden för kommande sorter. Ofta är det först i den femte generationen (F5) som fröna från flera plantor skördas tillsammans och sås i fältförsök för att testa de agronomiska egenskaperna och mäta avkastningen. Efter hand testas sedan linjerna på fler platser i vårt fältförsöksnätverk och de bästa linjerna anmäls till officiella försök med mål att kunna introduceras på marknaden.

Gensaxen

Gensaxen, CRISPR-Cas9, är nobelprisad teknik (kemi 2020) som kallas genteknikens skarpaste verktyg. När tekniken att förbättra grödor med gensaxen får grönt ljus, innebär det att Europas lantbrukare får tillgång till modernare sortsmaterial. EU-kommissionen har lagt fram ett lagförslag, som skulle göra det möjligt. Förhandling om godkännandet väntas komma igång under 2025. Med gensaxen kan växtförädlaren bestämma exakt vilka egenskaper som ska påverkas. Det fungerar så att man designar en vägvisare, ett guide-RNA, som hittar till den plats i DNA-molekylen som forskaren vill justera. Sedan klipper enzymet Cas9 av DNA-spiralen inne i cellkärnan och därefter lagar cellens reparationsystem skadan. I processen går det att byta ut, stänga ner eller addera

anlag eller delar av anlag. Tekniken kan exempelvis användas för att göra grödor motståndskraftiga mot olika skadegörare eller torka. Målsättningen är att ta fram nya sorter som klarar påfrestningarna bättre, blir robustare och mer anpassningsbara till olika odlingsförhållanden.

Speed-breeding

Växtförädling är ett systematiskt arbete som behöver flera växtsäsonger för urval och renodling. Det tar tid att utveckla sorter. En viktig metod vi använder för att snabba på arbetet är speed-breeding. Speed-breeding betyder att vi ger plantorna en anpassad miljö som skynkar på och kortar tiden från frö till frö jämfört med en vanlig odlingssäsong i fält. Genom att kontrollera odlingsförhållandena i våra nybyggda växthus kan vi exempelvis få hela fyra skördar vårstråsäd per år. Vi anpassar temperaturen efter plantornas utveckling, kör långa dagar/korta nätter, optimerar ljusförhållandena precis så mycket att plantorna klarar att sätta frön. Det är detta som möjliggör att vi kan odla flera generationer per år och därmed ha ett längre kommet material när vi väl kommer ut och testar i fältförsök.

Vi hoppas informationen ökar ditt intresse att följa vår utveckling och våra gemensamma framsteg!

Skanna QR-koden
för att läsa mer om
vårt arbete inom
växtförädling.

YNGST & TYNGST

Nykomlingen som avkastade mest i OS21. DK Exagris är en ny sort som lämpar sig för hela det svenska rapsodlingsområdet. Den håller sig kompakt under hösten, vilket gör att risken för sträckt tillväxtpunkt är minimal. På våren startar den däremot snabbt.

Läs mer på cropsscience.bayer.se.

Höst- oljeväxter

DK Exagris

NYHET!

Hybrid

DK Exagris är en stark nyhet som avkastade högst av alla nya sorter som testades officiellt första året 2024. DK Exagris har hög oljehalt och god stjälkstyrka. Den har ett kompakt växtsätt på hösten och en snabb tillväxt på våren. DK Exagris är lämplig för tidig eller normal sådd.

LG Academic

NYHET!

Hybrid

LG Academic är en ny höstrapshybrid som utmärker sig med sin goda sjukdomsresistens och höga avkastningspotential. Sorten har ett kompakt växtsätt på hösten, en medeltidig blomning och mognad. LG Academic har resistens mot torröta och tolerens mot både kransmögel och ljus bladfläcksjuka. Lämpligast för odling i de södra delarna av odlingsområdet.

DK Expat

Hybrid

DK Expat är stabil och har avkastat högst av alla sorter i flerårsförsöken 2020-2024. Sorten utmärker sig med sin låga tillväxtpunkt och mycket goda vinterhårdighet. Sorten lämpar sig för tidig sådd och har ett kompakt tillväxtsätt på hösten. DK Expat mognar tidigare och bör ha delad vårgiva för att nyttja full potential.

Atora

Hybrid

Atora har varit den mest odlade sorten i Sverige under flera år och visar fortsatt bra resultat. Atora är en mycket högavkastande och stabil sort med god vinterhårdighet. Oljehalten är hög och stjälken är stark. Sorten har även en god sjukdomstolerans mot torröta och kransmögel.

Triathlon

Hybrid

Triathlon är en högt avkastande sort som varit stabil över flera år. Triathlon är en sort från NPZ med bra vinterhårdighet och den är även drösfast. Triathlon har en bra sjukdomstolerans och är TuVY resistent. Den har en normal tillväxt på hösten och något senare mognad.

Cratos

NYHET!

Klumprotsresistent

Cratos är en ny klumprotsresistent hybridssort med hög avkastningspotential. Snabbväxande sort med kraftig etablering efter sådd. Cratos har RLM7 resistens mot torröta, en medeltidig mognadstid och en god stjälkstyrka.

DK Sequel

Dvärgybrid

DK Sequel är en dvärgybrid med mycket god vinterhårdighet och hög avkastning. Sorten har ett kompakt växtsätt, med mycket låg tillväxtpunkt, vilket gör att den är lämplig för tidig till normal såtidpunkt. Sorten har god sjukdomstolerans mot ljus bladfläcksjuka.

Relativ råfettskörd

Officiella försök 2020-2024 behandlade led.

Sort	Område A-B	Område D-F
Sortblandning (Sverige)	2283	2252
DK Expat	107	106
LG Academic	109	99
Triathlon	105	103
DK Sequel dvH	86	91
V3670L	97	98

Crotora

Klumprotsresistent

Crotora är en klumprotsresistent sort som är lik Atora i tillväxtsättet och har god sjukdomstolerans mot torröta. Sorten har visat mycket god avkastningspotential. Crotora har något långsammare tillväxt på hösten vilket gör att den lämpar sig för tidig sådd.

Exavance

Hybrid

Exavance är en extra tidig rapshybrid med syfte att locka till sig rapsbaggare tidigt och avleda dem från att angripa huvudsortens blomknoppar. Exavance blandas med andra rapssorter och blommar 7-10 dagar tidigare än andra hybrider. Sorten är ett verktyg som kan spara en insektsbehandling men bidrar inte till skörden.

Egenskaper

Officiella försök 2020-2024 behandlade led.

Sort	Oljehalt, % av ts	Mognadstid, dagar	Vinterhårdighet, %	Stjälklängd, cm	Stjälkstyrka, %
Sortblandning	49,7	344	87	143	86
DK Expat	49	342	93	141	79
LG Academic	49,4	345	85	146	93
Triathlon	49,3	345	92	148	84
DK Sequel dvH	46,6	343	97	113	89
V3670L	50,3	345	84	135	86

V3670L & V4070L

HOLL hybrid

V3670L och V4070L är två sorter med en speciell oljekvalitet som odlas på kontrakt inom konceptodlingen HOLL. Båda sorterna är vinterhårdiga och har en hög oljehalt. De är drösfasta och har god stjälkstyrka. V3670L och V4070L har en kompakt utveckling på hösten och är medeltidiga på våren och i mognaden.

Largo

Rybs

Largo är en beprövad höstrybs som är ett vinterhårdigt alternativ i norra och mellersta Sverige. Largo har god stjälkstyrka och mognar något tidigare än höstraps.

We let quality grow

POWERFUL
SOLUTIONS

AGAINST
CLUBROOT

CROTORA

◆ Kombinerar god vinterhärdighet (95%) och stabil avkastning under flera år (2019 – 2023).

Klumprots-resistens

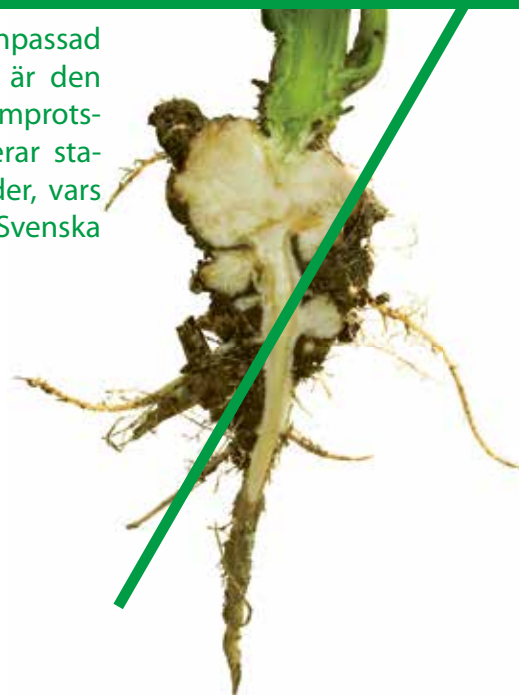
◆ Vi erbjuder en stark och tillförlitlig sortmix baserad på agronomiska framsteg och växthälsa.

CRATOS

◆ Ny högvakstande klumprots-resistent hybridsort med mycket hög avkastningspotential. 113% i relativ oljeskörd i försök 2024.

INGA KOMPROMISSER MOT KLUMPROTSMITTA!

Drabbade fält kräver anpassad och pålitlig genetik. NPZ är den ledande förädlaren av klumprots-resistenta sorter. Vi levererar stabila och innovativa hybrider, vars goda egenskaper påvisas i Svenska försök.

En inblick i *höstetableringen av vall* på Öland

Tobias Knutsson driver gården i Bettorp på mellersta Öland tillsammans med sin fru Karin. Gården fokuserar på mjölk- och köttproduktion och har även några får och dikor. Med 150–160 mjölkande kor är gården en betydande aktör i regionen.

En av de största utmaningarna Tobias och Karin står inför är torkan. Trots att Öland har ett av Sveriges bästa klimat för odling, är vattenbristen en konstant utmaning. "För att lyckas med odlingen är det viktigt med vatten," säger Tobias. "Vi har ett jättebra klimat, man kan odla vad som helst, men det är väldigt torrt." På gården odlas vall, spannmål för insädd och majs. Den största delen av kraftfodret kommer från majs, en gröda som Tobias har odlat länge.

Strategier för vallodling

För att producera foder till mjölkorna strävar Tobias efter att få så bra värden som möjligt genom tidiga skördar och ett fyrskördesystem. Tobias och Karin har testat olika vallfröblandningar genom åren. De senaste åren har Indus 12 används framför allt för att jordarna i området är svaga. "Även om vi har bevattning så är det en väldigt bra blandning. Indus 12 startar upp fort efter en torrperiod och vaknar snabbt igen om man inte hinner med att vattna," säger Tobias. "I många delar av landet kan man inte så lusern på hösten, men det fungerar bra i vårt område," säger Tobias. Han sår in vallen med höstvete eller råg.

Höstsådd: en anpassning till torkproblematiken

Ursprungligen sådde Tobias och Karin in på våren, men på grund av torkproblematiken började de i stället så på hösten. "Vi har testat olika varianter och kom fram till att höstsådd fungerar bättre för oss," förklarar Tobias. "Det har vi gjort nu i 20 år och det fungerar bäst för oss." Utsädesmängden för vallfrö är nu 25 kg per hektar. Tobias tror att den skulle kunna minska ytterligare. "Men om man tänker 5 kg extra på tre år är det inte så mycket för en extra försäkring. Det går att etablera på väldigt små mängder, men trygghet är viktigt."

Skördesystem och foderstat

Första skörden tas mellan 20–25 maj och har sedan 4–5 veckors intervall beroende på sommaren. "Det är för att få mer protein i fodret," förklarar han. Foderstaten består av lite mer vallfoder, men ibland kör Tobias en 50-50 blandning med majs. "Vi fick en otroligt bra vallskörd 2024, den bästa sedan 2017."

Bevattning och höstsådd

Tobias har egen bevattning och bevattnar vallen, spannmålen och majsen. För de som vill börja med höstsådd rekommenderar han att inte så för tidigt, tidigast i september. "Det beror på jordarna såklart, vi har lätta jordar med rätt hårt ogrästryck. Ogräs måste man ha i beaktning och känna sin jord," säger Tobias. "Att ha saker gjorda på hösten är också en fördel, då man slipper vallsådden på våren. Våren är alltid mer hektisk, särskilt för djurbönder. På hösten är det lite lugnare, det finns mer tid och det är bra att kunna dela upp maskinkapaciteten, vilket hjälper till att plana ut arbetstoppen." Tobias betonar att höstsådd är en kostnadsbesparing eftersom det minskar behovet av behandlingar och sparar både tid och pengar.

Framtiden för gården

Eftersom vallskörden blev så bra förra året är Tobias lugn inför odlingssäsongen vad gäller grovfoder. "Det är fint att bygga lager, men det måste omsättas också när det blir så stora skördar." Vallarna ligger oftast i tre år innan de byts ut, vilket ger en stabil grund för framtida skördar.

Indus 12

8 % Rödklöver Kelly	21 % Hundäxing Swante
46 % Lusern SW Nexus/ Felicia	25 % Ängssvingel Tored

Linda af Geijersstam
Växtodlingsrådgivare
Lantmännen VäxtRåd

Ta vara på tid och fukt *med höstsådd vall*

Säker fukt väger tungt när man väljer valletablering på hösten. Där en vårsådd kan följas av veckor utan regn är man ganska säker på att få ett höstregn på sin vallsådd. Sjunkande temperatur sparar också på fukt. Ett utnyttjat tidsfönster då vallen får försprång och kan växa på sig är ett annat argument. Ett renbestånd av vall sådd tidigt i augusti kan ge halv förstaskörd och hel återväxt.

1. Så i tid

Såtiden avgör strategin. Tidig sådd – större skörd. Slutdatum bestäms av var i landet man är och vad som ska sås. Så tidigt om det finns fukt i marken, det ger högre och tidigare första-skörd året efter.

2. Vallfröblandning efter såtid

Gräsvall kan sås så länge det är lämpligt att så höstvet. Hela september på de flesta platser och i gynnsamma lägen en bit in i oktober. Baljväxter är känsligare.
Södra Götaland: Sådd till mitten av september gäller för alla vallbaljväxter. I gynnsamma lägen 2-4 veckor till.
Norra Götaland: Röd- och vitklöver senast i slutet av augusti. Lusern i början av augusti.
Södra Svealand: Röd- och vitklöver senast i mitten av augusti. Lusern ska sås på våren.

3. Måttlig skyddsgröda

Sås vallen i höstsädd behöver man ta hänsyn till dess optimala såtidpunkt som ofta är senare än den bästa tiden att så vall-insådden. Så höstsåden med måttlig utsädesmängd. Höstvet som sås med 75 % av normal utsädesmängd är oftast det säkraste valet. Rågvete med låg utsädesmängd kan fungera men det finns risk att den förväxer på hösten. För hybridråg sänk utsädesmängden till 50 %.

4. Planera för skörden

Höstsädd till tröskning är en risk – växer vallen bra blir det svår-tröskat. Säkrast är helsädd. Råg eller höstkorn passar bra att skörda ihop med vallens förstaskörd. Det blir ett foder med kvalitet liknande vall och som passar till högproducerande djur. Helsädesskörd senare i degmognad blir ett foder likt majs eller spannmål och halm.

5. Planera för ogräsen

Vallsådd med skyddsgröda konkurrerar med vallen men också med ogräsen. Detta är en av skyddsgrödans fördelar. I ren-bestånd sått tidigt kan det bli aktuellt att bekämpa ogräs på hösten. Gratil i vall med baljväxter och Cleave i gräs är tillåtet och fungerar bra. Se upp med en svagare effekt på plister och näva hos Gratil.

6. Täck behovet kalium och fosfor

Fosfor och kalium behövs för bra övervintring. Där det är tillåtet kör 15-20 ton nötflytgödsel eller fastgödsel. Ett alternativ är en NPK-produkt med lågt kväveinnehåll, till exempel NPK 11-4-17. Komplettera med kväve på våren.

Du hittar fler vallfröblandningar
i vår e-handel

shop.lantmannenlantbruk.se

Vallfröblandningar till höstsådd

Mira 12

Mira 12 är en klassisk vallblandning med en kombination av arter och sorter som ger en hög skördepotential. Mira 12 innehåller rödklövern Dante från vår egen förädling. Dante har en utmärkt uthållighet och hög och jämn avkastning mellan skördar och skördeår vilket ger en jämn foderkvalitet. Motsvarar Mira 21 men utan engelskt rajgräs vilket breddar skördefönstret.

5 % Vitklöver Edith
2 % Rödklöver Dante
6 % Rödklöver SW Ares
61 % Timotej Switch
26 % Ängssvingel Tored

Mira 21

Lantmännens mest sålda vallfröblandning! Passar utmärkt till mjölk- och köttproduktion. Klöverandelen bidrar till ett bra proteininnehåll vilket gör att Mira 21 passar i en foderstat med majsensilage. Ängssvingel Tored är marknadens högst avkastande ängssvingel som bidrar med volym och smältbarhet i grovfodret.

5 % Vitklöver Edith
8 % Rödklöver Kelly
15 % Eng rajgräs SW Birger
51 % Timotej Switch
21 % Ängssvingel Tored

Mira 27

Härdig och intensiv blandning. Högavkastande ängssvingel Tored och rörsvingel Swaj kombineras med timotej Grindstad som bidrar med utmärkt smältbarhet. Rödklöver Kelly är en uthållig klöver som fungerar bra i ett intensivare skördesystem.

5 % Vitklöver Edith
8 % Rödklöver Kelly
25 % Rörsvingel Swaj
46 % Timotej Grindstad
16 % Ängssvingel Tored

Indus 25

Indus 25 är framtagen för att passa torra förhållanden på Gotland, Öland och Kalmarområdet. Den har i flera år testats i försök på Gotland och varit den blandning som levererat högst TS skörd vilket visar på torktålighet. Lusern och rörsvingel Swaj är erkänt torktåliga arter som bidrar till hög volym. Även eng rajgräs och rajsvingel fungerar bra i torra men tillför framförallt smältbarhet till grovfodret.

35 % Lusern SW Nexus, ympad
28 % Rajsvingel Perun
20 % Rörsvingel Swaj
12 % Hundäxing Swante
5 % Eng rajgräs SW Birger

Libra 21

Populär och lättetablerad gräsvall med bra återväxt. Fungerar bra både som slätter- och betesvall.

60 % Timotej Switch
20 % Ängssvingel Tored
20 % Eng rajgräs SW Birger

Libra 22

Uthållig och torktålig blandning för långliggande vallar. Goda resultat på både lättare och tyngre jordar.

60 % Timotej Switch
40 % Rörsvingel Swaj

Libra 23

Tålig, odlingssäker och uthållig vallblandning som passar bra i områden där eng rajgräs är mindre lämplig. Rörsvingel Swaj är torktålig, ger hög TS skörd och bör sköras ofta för bibehållen kvalitet. Ängssvingel Tored är ett bra komplement till Swaj och bidrar till en hög totalavkastning men framför allt har ängssvingel bättre smältbarhet än rörsvingel. För att ytterligare säkra ett kvalitativt grovfoder ingår timotej Switch.

45 % Rörsvingel Swaj
30 % Ängssvingel Tored
15 % Timotej Switch
10 % Timotej Grindstad

Pavo GEB 21

Vår mest populära blandning i det ekologiska sortimentet. Odlingssäker och allround blandning med 15 % klöver som ger förutsättning för ett proteinrikt grovfoder. Tored är den högst avkastande ängssvingeln på marknaden som även har en bra smältbarhet. Tillsammans med timotej Switch finns förutsättning för ett grovfoder av toppkvalitet.

5 % Vitklöver Edith
10 % Rödklöver Kelly
15 % Eng rajgräs SW Birger
52 % Timotej Switch
18 % Ängssvingel Tored

Norma GEB 22

Uthållig och torktålig blandning för långliggande vallar. Goda resultat i de flesta odlingslokaler även på lättajordar och i nederbördsfattiga områden.

60 % Timotej Switch
40 % Rörsvingel Swaj

Mellan- & fånggrödor

Rekordmånga lantbrukare väljer att göra insatser för biologisk mångfald

I sommar kommer flera tusen hektar åker och fältkanter blomma med Lantmännens färdiga blandningar. Intresset har varit högt och det är roligt att så många lantbrukare väljer att göra insatser som gynnar insekter, fåglar och däggdjur och bidrar till odlingslandskapets biologiska mångfald.

Intresset för mellangrödor fortsätter öka och det finns stor potential att med rätt insatser uppfylla en rad miljö- och odlingsnyttor. Vid rätt etablering kan mellangrödor vara en långsiktig investering för förbättrad jordhälsa, ökad bördighet, minskat näringsläckage och biologisk mångfald. Välj mellangröda efter vilket eller vilka syften du önskar uppnå och efter vad som passar din växtföljd bäst.

Mellangröda Allround

Mångsidig utan korsblommiga växter

Mellangröda Allround är en utmärkt blandning för dig med spannmål eller raps i växtföljden som vill undvika korsblommiga växter. Lättodlad och med komponenter som fryser bort enkelt vilket underlättar för sådd av huvudgrödan. Honungsört och lin gynnar pollinerare och arternas djupgående rotsystem luckrar jorden. De fyra olika arterna har olika blomningsperiod vilket gör att din blandning kommer att blomma i veckor.

- Uppfyller villkoren för mellangröda max 30 vikt % baljväxter
- Rekommenderas särskilt för växtföljder med raps
- Lättetablerad och fryser bort över vintern
- Rekommenderad utsädesmängd 15 kg/ha

56 % Lin
20 % Honungsört
13 % Alexandrinerklöver
11 % Persisk klöver

Renvara för egen blandning

Om våra färdiga blandningar inte uppfyller dina önskemål erbjuder vi även arter att så som renvara, eller blanda själv i såmaskinen. Många av våra standardblandningar uppfyller villkoren för mellangröda. Sortimentet gäller med reservation för hur tillgångarna ser ut. Kontakta din säljare för mer information.

Blodklöver	Bovete	Cikoria
Doftklöver	Fodermärgkål	Foderraps
Honungsört	Purrahavre	Rödsvingel
Solros	Vitsenap	

Mellangrödor – en väg till högre stärkelseskörd?

Lycebys lantbruksavdelning har under två år genomfört fältförsök med olika mellangrödor som förfrukt till stärkelsepotatis. Fältförsöken, inspirerade av utländska studier, visar att särskilt multiresistent oljerättika kan ge mellan 5-10 % högre skörd hos stärkelsepotatis.

Försöken har etablerats efter skörd av höstkorn och en slutsats är att etableringstidpunkt är avgörande för att få en kraftig och konkurrenskraftig mellangröda.

Inför Höstsådd 2025

Oljerättika

Oljerättika som förfrukt har många fördelar och kan bidra till både bättre jordstruktur och ökade mullhalter. En del sorter har även nematodsanerande effekt vilket kan vara till fördel i växtföljder med potatis, lök eller sockerbetor. Andra sorter är rena strukturförbättrare och minskat kväveläckage kan också läggas till fördelarna! Sammantaget finns det olika typerns oljerättika: Välj den sort som passar din växtföljd bäst.

Defender

Multiresistent oljerättika

Defender är en snabbväxande multiresistent oljerättika. Sorten har lång vegetationsperiod och konkurrerar bra mot ogräs. Rotsystemet är djupgående och grenigt vilket hjälper till att förbättra markstrukturen.

- Betcystnematodresistens klass 2 (upp till 90 % reduktion)
- Effektiv mot Rotgallnematod som kan vara problem i grönsaks- och potatisodling
- Effektiv mot frilevande nematoder
- Håller tillbaka stubbrotsnematoder som kan sprida TRV i potatis
- Rekommenderad utsädesmängd 25-30 kg/ha

Comet

Sockerbetans bästa vän

Comet är förstahandsvalet vid problem med betcystnematoder. Sorten har en snabb tillväxt efter sådd och håller tillbaka ogräs. Med ett stort och djupgående rotsystem bidrar Comet även till förbättrad markstruktur och minskat näringsläckage.

- Betcystnematodresistens klass 1 (över 90 % reduktion)
- Rekommenderad utsädesmängd 25-30 kg/ha

Siletina

Lättetablerad och flexibel såtidpunkt

Siletina är ett utmärkt val för gröngödsling, strukturförbättring och minimerat näringsläckage. Snabb tillväxt efter sådd gör att sorten konkurrerar bra mot ogräs.

- Ingen effekt mot nematoder
- Rekommenderad utsädesmängd 18-25 kg/ha

Agronom

Mycket snabb tillväxt

Agronom är sorten som snabbast täcker marken och konkurrerar därför mycket bra mot ogräs och spillraps. En senare blomning gör tidpunkt för sådd mer flexibel. Sortens djupgående rotsystem leder till förbättrad markstruktur och minskat näringsläckage.

- Betcystnematodresistens klass 2 (upp till 90 % reduktion)
- Håller tillbaka nematoder som kan sprida TRV i potatis
- Rekommenderad utsädesmängd 25-30 kg/ha

Stinger

Strukturförbättrare

Stinger är oljerättikan med kraftigast pålrot som förbättrar infiltrationskapaciteten och markstrukturen. Sorten är lämplig att odla på fält eller vändtegar med packningsskador, samt vid reducerad jordbearbetning. Binder tillgängligt kväve på hösten och motverkar läckage. Snabb utveckling efter sådd vilket leder till bra konkurrens mot ogräs.

- Ingen effekt mot nematoder. Rekommenderad utsädesmängd 6-10 kg/ha

RGT Marstrand

Skörda stort och baka bäst

- Hög avkastning och utmärkt kvalitet
- Perfekt för kvarn och foder

Kask

Hög skörd varje gång

- Högvastande och stabil
- Mångsidig och omtyckt sort

Chevignon

Skörda framgång tidigt

- Tidig mognad och hög avkastning
- Idealisk för tidig sådd

Trio i topp

Höstvete

Alla goda ting är tre, och våra toppsorter av höstvete är inget undantag. Våra växtodlingssäljare är experter och står redo att ge dig personlig rådgivning till rätt sortval för din odling.

Följ oss på
sociala medier

www.lantmannenlantbrukmaskin.se

Läs mer om våra
toppsorter här:

 Lantmännen